

az Sint-Blasius

Draaiboek 2016-2017

Operatiekwartier

Voor alle informatie en administratie i.v.m. je stage:

Begeleiders: Anja De Wever & Philippe Devreese

begeleiders@azsintblasius.be tel: 052/25 25 99

*az Sint
Blasius*

Inhoudstafel

1.	VOORWOORD	3
2.	VOORSTELLING VAN HET ZORGCENTRUM	4
3.	DOELSTELLING VAN HET ZORGCENTRUM	5
4.	PATIËNTENPOPULATIE	5
5.	DAGINDELING	6
6.	PROCEDURES	10
7.	DOELSTELLINGEN TE VERWEZENLIJKEN DOOR DE STAGIAIR	11
8.	BIJLAGEN	12

1. VOORWOORD

Beste student(e),

Het volledige team heet je van harte welkom op deze afdeling!

Met dit draaiboek willen we u de nodige achtergrond bezorgen om je op weg te helpen naar een leerrijke stage.

2. VOORSTELLING VAN HET ZORGCENTRUM

Naam van de verpleegeenheid: Operatiekwartier (OK)

Telefoonnummer van de verpleegeenheid: 052/25 28 02
052/25 22 92

Geografische ligging: Technisch blok, gelijkvloers (route 114)

Administratieve voorstelling:

- **Het verpleegkundig departement:**
  - *Medewerkers operatiekwartier:*
    - Ongeveer 40 verpleegkundigen in de zalen en op Recovery
    - Logistiek assistente
    - Team van chirurgen en anesthesisten
    - Doktersassistenten en doktersstagiairs
    - Sterilisatiepersoneel
    - Onderhoudspersoneel

  - *Hoofdverpleegkundige:* Mevr. Van Overwalle Kathleen

  - *Adjunct Hoofdverpleegkundige:* Mevr. Bellens Cindy

  - *Stagecoördinatoren:* De Wever Anja
Devreese Philippe

  - *Stagementoren:*
    - Groep 1 (algemene heelkunde - gynaecologie -plastische heelkunde obesitas): Glenn Bogaert

    - Groep 2 (urologie - neurochirurgie): Tieleman Erna

    - Groep 3 (orthopedie): Van Den Breen Greet

    - Groep 4 (tweede verdieping (cathlab)): Veldeman Hilde

    - Recovery: Els Van Buynder

- **Artsen:**
  - *Medisch diensthoofd*
Dr. Maes J.

Naast deze verpleegkundigen kan u ook bij alle medewerkers van het operatiekwartier terecht met uw vragen. Het is belangrijk dat u tijdig uw vragen en problemen signaleert, zodat men u een antwoord kan geven of kan helpen een oplossing te zoeken.

3. DOELSTELLING VAN HET ZORGCENTRUM

Instrumentatie tijdens heekkundige ingrepen omloopverpleegkundige in de zaal (pre- per en postoperatieve installatie en verpleegkundige zorg aan patiënten).

4. PATIËNTENPOPULATIE

Algemene gegevens (demografische gegevens):

Alle patiënten die een ingreep moeten ondergaan voor en door de specialisten werkzaam in het ziekenhuis.

Naargelang

- De toestand van de patiënt (medische evaluatie).
- De vereiste omgeving en technologische apparatuur voor de ingreep.
- De invasiviteit
- De postoperatieve zorg
- De vereiste en noodzakelijke ligduur na de ingreep zal de ingreep gepland worden op de locatie (OK/CDC/VIU) die daarvoor het meeste geschikt is.

5. DAGINDELING

[Uurroosters: zie arbeidsreglement \(via intranet school\)](#)

[Dagindeling per shift:](#)

DE INFRASTRUCTUUR

Het operatiekwartier heeft 6 operatiezalen die als volgt zijn verdeeld:

- *Zaal 5 en 6* : groep 3 (orthopedie)
- *Zaal 1 en 2 en op woensdag zaal 4:* groep 1 (algemene heekunde-gynaecologie-plastische heekunde-obesitas)
- *Zaal 3 en 4:* groep 2 (urologie -neurochirurgie)
- 2de verdieping: groep 4 (vaatheekunde)

Verder beschikt de afdeling ook nog over:

- een recovery met plaats voor *10 bedden waarvan 2 glazen boxen*
- een voorbereidingsruimte
- een wasstraat voor het reinigen van de operatietafels
- twee bergingen steriel materiaal (één algemene en één specifiek voor orthopedie)
- één berging voor medische toestellen
- burelen voor de hoofdverpleegkundige en de adjunct hoofdverpleegkundige, de chirurgen en de anesthesisten
- een keuken
- twee kleedkamers (dames en heren)
- een ruimte van de CSA
- een ruimte met de bedpanspoeler
- een botbank
- een babykamer

TAAKVERDELING - WERKORGANISATIE

De ingrepen starten steeds om 8u stipt.

Eerst worden de ingrepen bij kinderen uitgevoerd, daarna de gehospitaliseerde patiënten.

De verpleegkundigen voor de zalen (= **omloopverpleegkundigen**) beginnen om 7u30 met de voorbereiding van de zalen en de eerste ingrepen.

De **dagdiensten** en **instrumentisten** starten om 8u.

Taak van de instrumentisten: instrumenteren (assisteren van de chirurg tijdens de ingreep).

Taak van de omloopverpleegkundige:

- Installatie van de zaal voor de eerste ingreep en de eerste patiënt voorbereiden
- Patiënt verbedden in de voorbereidingsruimte en bed naar recovery brengen
- Patiënt in KWS (in de zaal zetten en ok fiche invullen) bij einde ingreep ontslagen
- Hulp bij het opstarten van de ingreep in de zaal (samen met de dagdienst):
  - Armen van de patiënt naast het lichaam fixeren of in de armsteunen plaatsen, kussentjes onder de ellebogen leggen
  - EKG aanschakelen (rood → rechts, geel → links, groen → onder)
  - Saturatieprobe aanleggen aan de kant van het infuus
  - Bloeddrukmeter aanleggen (andere kant van infuus zo mogelijk) en RR meten
  - Verwarmingsdeken aanleggen
- Hulp bij de anesthesie (samen met de dagdienst):
  - Zuurstof toedienen met masker
  - Laryngoscoop en intubatietube aangeven
  - Hulp bij plaatsen van katheters indien nodig (centraal veneuze, arteriële, epidurale katheter)
- Hulp bij verder pre-operatieve voorbereiding (samen met de dagdienst):
  - Blaaskatheterisatie zo nodig
  - Installatie van de patiënt
  - Installeren en opstarten van de nodige toestellen (aspiratie, elektrocoagulatie, scopie, materiaal voor arthro-, endo- of laparoscopie...)
  - Decubituspreventie
  - Ontsmetten van de operatiestreek

- Per-operatief:
  - De nodige materialen aanreiken aan de chirurg
  - Controle parameters
  - Administratie
  - Indien nodig: kompressen tellen
  - Orde in de zaal(!)
- Hulp bij post-operatieve afwerking:
  - Verband
  - Hulp aan de anesthesist
  - Verbedden

Taak van de dagdiensten:

- Materiaal voor de ingrepen klaarzetten
- Onthaal en verbedden van patiënten
  - Keuze van de juiste tafel
  - Tafel opbouwen volgens ingreep
  - Opdekken van de tafel (tafelbescherming, gelkussens bij langdurige ingrepen, onderleggers, armfixatiedoek, eventueel immobilisatiematras)
  - Patiënten toedekken
  - Patiënt fixeren met fixatiebanden
  - Bed met kaartje zaalnummer op de recovery plaatsen
  - Transport naar de operatiezaal
- Hulp bij het opstarten van de ingreep in de zaal (samen met de omloopvplk):
  - Armen van de patiënt naast het lichaam fixeren of in de armsteunen plaatsen, kussentjes onder de ellebogen leggen
- Hulp bij de anesthesie (samen met de omloopvplk):
  - Zuurstof toedienen met masker
  - Laryngoscoop en intubatietube aangeven
  - Hulp bij plaatsen van katheters indien nodig (centraal veneuze, arteriële, epidurale katheter)
- Hulp bij verder pre-operatieve voorbereiding (samen met de omloopvplk):
  - Blaaskatheterisatie zo nodig
  - Installatie van de patiënt
  - Installeren en opstarten van de nodige toestellen (aspiratie, elektrocoagulatie, scopie, materiaal voor arthro- endo of laparoscopie...)
  - Decubituspreventie
  - Ontsmetten van de operatiestreek

- Hulp bij postoperatieve afwerking:
  - Verband
  - Hulp aan de anesthesist
  - Verbedden
- Transport van de postoperatieve patiënt naar Recovery of IZ + overleg.
- Tussendoor: volgende ingreep voorbereiden + orde in en rond de zaal.

Taken van de voorbereiding

Nakijken juiste patiënt, juiste ingreep, allergie, juiste kant van het te opereren deel

Controle of het informed consent aanwezig is

- Time out en medicatieblad klever opkleven
- Patiënt in KWS (aanwezigheidsbeeld) zetten alsook in Q doc
- Infuus prikken (in de tegenovergestelde kant van de ingreep indien mogelijk)
- Monitor toewijzen aan de patiënt
- EKG aanleggen (rood-rechts ,geel-links en groen-onder)
- RR meter aanleggen (tegenovergestelde kant van het infuus)
- Saturatiemeter aanleggen (kant van het infuus)
- Assisteren bij het prikken van blokjes, CVC en epidurale
- Skintractie aanleggen bij de gewenste ingrepen
- Sonderen zo nodig (blaasinstillatie-Hexvic)
- Patiënt muts opzetten
- Aanvullen van karretjes

Taken van de recovery

1. Bij aankomst patiënten
    - Helpen patiënt te verbedden
    - Comfortabel in bed leggen ; blaassonde en drains aan bed hangen
    - Bij elke patiënt een zuurstofmasker aanleggen; bij kinderen los van het gezicht leggen
    - Nadien in volgorde:
      - Saturatiemeter aanleggen
      - Bloeddrukmeter aanleggen
      - EKG aanleggen
    - Pijnverdooving toedienen volgens voorschrift van de anesthesist.
  2. Nadien post - OP parameters volgen om het kwartier tot het ontslag van de patiënt.
  3. Verbanden, bloedverlies, redon en diurese nakijken
  4. Eventuele bloednames uitvoeren: glucosetest, PBO (zie post - OP blad)
- Eventueel helpen bij het plaatsen van diepe katheter of lumbale infiltratie door o.a. het steriel veld in orde te maken en het assisteren van de anesthesist.

6. PROCEDURES

Je kan alle procedures terugvinden op het zoekcentrum:

Intranet

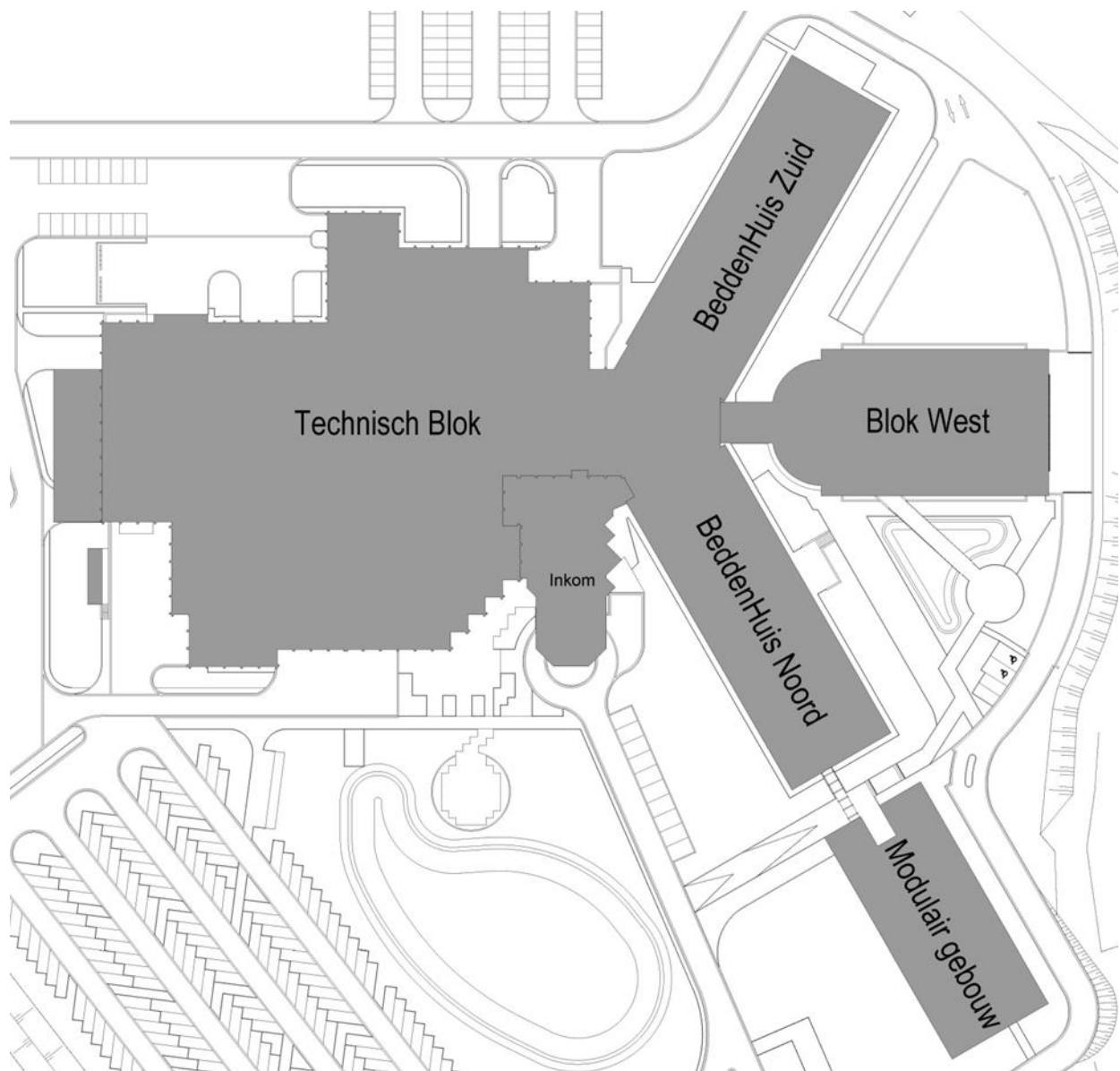
<p><u>zoekcentrum</u> Ik zoek het op! </p>	<p><u>apotheek</u> <u>pletmedicatie</u></p> <p><u>bijsluiters</u></p> <p><u>BCFI</u></p> <p><u>overzicht geneesmiddelen per afdeling</u></p> <p><u>Oplostabel antibiotica</u></p>	<p><u>beleid</u> pagina in ontwikkeling</p>	<p><u>huisstijl</u> <u>logo en sjablonen</u></p>
---	---	---	--

7. DOELSTELLINGEN TE VERWEZENLIJKEN DOOR DE STAGIAIR

- Plaatsen van een perifeer infuus.
- Monitoring (aansluiten + observeren).
- Blaassondage.
- Hulp bij pre-, per- en postoperatief verloop zoals beschreven in de dagindeling.
- Inzicht verwerven in het pre-, per- en postoperatieve gebeuren en in de organisatie van de zorgverlening in een operatiekwartier.

8. BIJLAGEN

Bijlage 1: plattegrond van het ziekenhuis:

Bijlage 2: plattegrond van de afdeling

Bijlage 3: Algemeen doelstellingsblad stagiairs verpleegkunde en vroedkunde

Technieken			Uitgevoerd		
	Gekend	Doelstelling	1 ^e x	2 ^e x	3 ^e x
eerste jaar verpleegkunde					
Hygiëne :					
Bedbad + detailzorgen					
Toilet aan wastafel, in bad en douche					
<i>Aanbrengen incontinentiemateriaal</i>					
Huid en Zintuigen :					
Stomazorg (huishoudelijk proper)					
Urogenitaal stelsel :					
Plaatsen urinaal / bedpan					
Verwijderen blaaskatheter					
Staalafname urine (en faeces)					
Spijverteringsstelsel :					
Toedienen klein lavement					
Toedienen groot lavement					
Bloedsomloopstelsel :					
TED-kousen en Dauerbinden aanbrengen					
Controle insteekplaats perifeer infuus					
Verwijderen perifeer infuus					
Medicamenteus :					
Vorbereiding medicatie voor inspuiting					
Vorbereiding minibag					
Vorbereiding hoofdinfuus					
Verwisselen minibag					
SC inspuitingen					
IM inspuitingen					
Toedienen insuline					
Indruppelen ogen, neus en oren					
Aanbrengen zalf					
Toedienen perorale medicatie					
Toedienen rectale medicatie					
Medisch rekenen					
In verband met stellen diagnose :					
Glycemie bepaling					
parametercontrole					
Overige :					
Ergonomie					
EHBO					
Kinderzorg					

Technieken			Uitgevoerd		
			1 ^e x	2 ^e x	3 ^e x
Tweede en/of derde jaar verpleegkunde	Gekend	Doelstelling			
Urogenitaal stelsel :					
Enmalige blaassondage					
Plaatsen verblijfskatheter					
Blaaspoeling					
Verwisselen suprapubische katheter					
Spijsverteringsstelsel :					
Plaatsen en verwijderen maagkatheter					
Toedienen sondevoeding met medicatie					
Bloedsomloopstelsel :					
Plaatsen perifere infuus					
Perifere bloedafname					
Bloedafname via centraal infuus of PAC					
Capillaire bloedafname					
Aanprikken poortkatheter					
Infuustherapie					
Huid en zintuigen :					
Droog aseptisch verband					
Verzorging van vochtafgevend wond					
Aanbrengen van vetgazen/vochtige kompres					
Verzorging van een besmette wond					
Plaatsen wondspoelemiddel					
wondspoelemiddel					
Verzorging en verwijdering van redondrain					
Verzorging en verwijdering van penrose dr					
Verwijdering draadhechting /wondhaakjes					
Aanbrengen wondstrips					
Verzorging externe fixator					
Verzorging insteekplaats thoraxdrain					
Ademhalingsstelsel :					
Aspireren					
Canulezorg					
In verband met stellen diagnose :					
Nemen van een wondstaal					
Assistentie bij medische handelingen :					
Assisteren bij puncties					
Overige :					
Administratie opname patiënt					
Meevolgen doktersronde op kamer					